

АГЕНЦИЯ ЗА ЯДРЕНО РЕГУЛИРАНЕ

бул. Шипченски проход 69, 1574 София, Тел: (02) 94 06 800,

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

към годишен финансов отчет към 31.12.2023 г. на Агенцията за ядрено регулиране

Годишният финансов отчет на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) за 2023 г. е изготвен в съответствие със Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на Министъра на финансите, указания на Министъра на финансите ДДС №20/14.12.2004 г. и ДДС № 08/21.12.2023 г. относно годишно счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотни ведомости и друга отчетна информация за 2023 г. Годишният финансов отчет е одобрен от председателя на АЯР на 09 февруари 2024 г.

Отчетността в АЯР е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия, Закона за публичните финанси, Сметкоплана на бюджетните организации /СБО/, указанията на Министъра на финансите, Счетоводната политика на АЯР, утвърдените вътрешни правила и другите нормативни актове, касаещи отчетността на бюджетните организации.

Счетоводната политика на АЯР е съобразена с изискванията на Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните организации, ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на Министерството на финансите за прилагане на Национални счетоводни стандарти за бюджетните предприятия, ДДС 14 от 31.12.2013 г. относно сметкоплан на бюджетните организации, ДДС 05 от 30.09.2016 г. относно начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи в бюджетните организации и други указания на министъра на финансите. Прилагането ѝ осигурява изпълнението на задължението за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние на Агенцията.

Текущо през 2023 г. в утвърдената счетоводна политика на Агенцията за ядрено регулиране инд. № QMS-FA-P-02/5 не са извършвани промени.

В документите от интегрираната система за управление на АЯР, модул „Финансови дейности“, са утвърдени нови редакции или изменения както следва:

- със Заповед на председателя на АЯР № РД-22-11/18.01.2023 г. са изменени Вътрешни правила за работната заплата инд. № QMS-FA-P-04/6;
- със Заповед на председателя на АЯР № РД-22-111/12.07.2023 г. е допълнена Инструкция за управление цикъла на обществените поръчки инд. № QMS-FA-I-07/4;
- със Заповед на председателя на АЯР № РД-22-114/18.07.2023 г. е продължен срокът на валидност на Инструкция за организиране и провеждане на инвентаризации инд. № QMS-FA-I-11/1;
- със Заповед на председателя на АЯР № РД-22-123/16.08.2023 г. е въведена в действие Инструкция. Извършване на последващи оценки на изпълнението в АЯР инд. № QMS-FA-I-12.

Данните в оборотната ведомост на АЯР са на ниво четириразрядни счетоводни сметки, които са прецизирани и класифицирани съгласно СБО. Сметките

счетоводни сметки. Изпратени са писма за потвърждение до съответните контрагенти и до Националната агенция по приходите (НАП). В процеса на инвентаризацията от отговорите на НАП е установено, че има вземания, за които има основание за отписване. Същите са отписани към 31.12.2023 г. Общата сума на отписаните вземания по време на инвентаризацията е 701 лв.

При извършване на инвентаризацията на вземанията и задълженията е извършен преглед и на съставените наказателни постановления. При провеждане на инвентаризацията, комисията е извършила преглед на поетите ангажименти по сключени договори в Агенцията. Проверени са размерите на начислените, реализираните и наличните към 31.12.2023 г. ангажименти. Не са констатирани различия от счетоводната база. Съставен е опис на наличните ангажименти за разходи, отчитани по счетоводна сметка 9200 « Поети ангажименти за разходи-наличности».

При провеждане на инвентаризацията, комисията е извършила преглед на временните депозити, гаранции и чужди средства, отчитани по счетоводна сметка 4831 и 4832. Извършен е преглед и на представените банкови гаранции и на съдебните дела, по които Агенцията е страна.

ОТЧЕТНА ГРУПА “БЮДЖЕТ”

I. СМЕТКИ ЗА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ И НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Дълготрайните материални активи, придобити и притежавани от Агенцията са нефинансови ресурси с натурално-веществена форма. Използват се за осъществяване на дейността на Агенцията през повече от един отчетен период. Имат стойност по-голяма от 1000 лв. без ДДС (включително). Доставените активи, със стойност под 1000 лв. без ДДС се изписват на разход в момента на тяхното предоставяне за ползване. За нуждите на контрола и отчетността в Агенцията, активите със стойност над 500 лв. без ДДС (включително) се завеждат задбалансово по сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“, като за тях се води аналитична отчетност, аналогично на балансово признатите ДМА. Компютърните конфигурации (компютър, монитор, мишка, клавиатура и др.), когато стойността на цялата конфигурация надвишава 500 лв., се осчетоводяват по съществени елементи, които са отделни ДМА (компютър, монитор), независимо че стойността на някои от тях може да падне под 500 лв. В тези случаи като ДМА се завеждат монитора и компютъра, а стойността на несъществените елементи, като мишката и клавиатура, се включват в стойността на компютъра. При последваща подмяна на несъществени елементи (клавиатура, мишка, колони и т.н.), не се променя стойността на признатия актив, а разходите за новозакупените несъществени елементи се отчитат като текущи разходи. При последваща подмяна на съществените елементи (монитор и компютър), новопридобитите активи се осчетоводяват като ДМА, ако е спазено условието цялата стойност на компютърната конфигурация да е над 500 лв., като новопридобитите съществени елементи се признават като ДМА с новите стойности. Първоначалната оценка на ДМА се извършва по цени на придобиване. В цената на придобиване се включват и всички присъщи разходи по привеждането на актива в работно състояние. Цената на придобиване формира тяхната отчетна стойност. Направените разходи за подобрения, модернизация и реконструкция водят до подобряване на качествата на активите и увеличават стойността им. След първоначално признаване като актив всички ДМА се отчитат по цена на

придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

Нематериални дълготрайните активи са нефинансови активи, придобити и контролирани от Агенцията. Те нямат натурално-веществена форма, от използването им се очаква икономическа изгода и употребата им има съществено значение за дейността на Агенцията. Имат стойност по-голяма от 1000 лв. без ДДС (включително). Отчитат се по цена на придобиване, която се формира от покупната цена и всички присъщи разходи. НМДА могат да бъдат програмни продукти, патенти, лицензи и др. Програмните продукти се признават балансово, независимо от стойността на която се придобиват. Текущо изплащаните суми за поддръжка на програмните продукти се отчитат като текущ разход по сметка 6026 „Разходи за поддръжка на софтуер“.

По отношение на патенти, лицензионни права и др. НМДА, които имат срок на действие, след изтичането му се изписват на разход. НМДА, които попадат под стойностния праг на същественост 1000 лв. без ДДС се изписват на разход в момента на тяхното придобиване. НМДА, които са в процес на придобиване, се отчитат по сметка 2107 „НМДА в процес на разработка и придобиване“. След приключване на процеса, се завеждат по съответните сметки от група 21.

Съгласно счетоводната политика, най-малко веднъж на три години се извършва преглед на ДМА и НМДА за обезценка по установения в т. 36 от ДДС 20/2004 г. ред, доколкото не е определен от Министерство на финансите различен срок. Съгласно Заповед № РД-22-141 от 06.10.2023 г. на Председателя на Агенцията и спазвайки изискванията на Закона за счетоводството, НСС 16, НСС 36 и т.16, т.36 и т.38 от ДДС 20/2004 г., към 31.12.2023 г. в Агенцията се извърши преглед на съществуващите счетоводни оценки на дълготрайните материални и нематериални активи, отчитани по баланса на АЯР. Съгласно т.16.24 от ДДС 20/2004 г. не е извършван преглед за обезценка на активите, заведени задбалансово по с/ка 9909.

При извършване на прегледа, съгласно т.71 от ДДС 05/2016 г., за съпоставка с текущата възстановима стойност на всеки един актив се използва балансовата му стойност. За текуща възстановима стойност в процеса се прие справедливата стойност на активите, като за нейна индикация в процеса на работа, бе използвана текущата покупна цена на сходни активи със същия потенциал на икономическа изгода. При отчитане на обезценката не бяха взети предвид временните спадове на цените на отделните активи, а само наличието на трайни тенденции на промяна на стойността.

Като база за определяне на справедливата стойност на автомобилите в АЯР се използва застрахователната им стойност и пазарната им цена. За резултатите от прегледа на счетоводните оценки, бяха съставени протоколи за обезценка към 31.12.2023 г. на дълготрайни активи по съответните счетоводни сметки, съдържащи отчетна стойност, балансова стойност, справедлива стойност и сума на обезценката на съответния актив.

В Агенцията има налични чужди активи - предоставен през 2022 г. от Министерство на електронното управление за съхранение и отговорно пазене комутатор на стойност 7 хил.лв. За нуждите на отчетността, чуждият актив се отчита задбалансово по счетоводна сметка 9110 «Чужди дълготрайни активи».

Със заповед на председателя на АЯР е командирован служител на Агенцията за осъществяване на дипломатическа служба като представител на АЯР в

Постоянното Представителство на Република България при ООН, ОССЕ и други международни организации във Виена, Австрия. За изпълнение на функциите на служителя, във Виена има ДМА на АЯР на обща стойност 65 хил.лв., в т.ч. компютърно оборудване 4 хил.лв. и лек автомобил 61 хил.лв.

Спазвайки разпоредбите на чл. 67 от ПМС 380/2015 г. и указанията на министъра на финансите ДДС 05/2016, през 2017 г. в АЯР стартира начисляване на амортизации на дълготрайните активи. Амортизационната политика на АЯР е неразделна част от счетоводната политика.

На амортизация подлежат всички нефинансови дълготрайни активи, с изключение на:

- земи, гори и трайни насаждения;
- активи с историческа и художествена стойност (включително музейни експонати);
- книги в библиотеките;
- активи в процес на придобиване;
- придобити и временно съхранявани от АЯР нефинансови дълготрайни активи, които подлежат на разпределение/предоставяне/прехвърляне на други бюджетни организации;
- приети от държавен/общински орган за временно съхранение, управление и продажба (или друга реализация) на конфискувани, отнети и изоставени в полза на държавата/общината нефинансови дълготрайни активи, включително придобити от държавата/общината такива активи на нейни длъжници в производството по несъстоятелност;
- нефинансови дълготрайни активи, които са в процес на реализация (включително и при ликвидация на съответните дейности и обособени звена);
- трайно неупотребявани в дейността на Агенцията нефинансови дълготрайни активи (за срок от над една година) – при условие, че са изрично идентифицирани и е изготвена реалистична обосновка за това. В случай, че активите започнат да се използват отново като нефинансови дълготрайни активи, за тях продължава (започва) да се начислява амортизация;
- активи, за които с указание на МФ изрично е определено да не се амортизират, а да се прилага само обезценка (това положение не изключва възможността за съответните активи да се прилага модел на последваща преоценка, доколкото изрично не е определено друго с указания на МФ);
- напълно амортизираните (до остатъчна стойност) активи, доколкото балансовата стойност не е увеличена чрез преоценка на актива или не е ревизирана в посока намаление оценката на бюджетната организация за остатъчната стойност на актива;
- други нефинансови активи, определени със стандартите и/или указанията по чл. 164, ал. 1 и 3 от ЗПФ.

Съгласно утвърдената счетоводна политика на АЯР амортизируемите активи се разпределят в следните групи:

- група I – сгради и съоръжения;

- група II - машини, оборудване, апаратура, сървъри, устройство за непрекъснато хранване;
- група III - транспортни средства, в т.ч. леки автомобили;
- група IV - компютри, монитори, компютърни конфигурации, периферни устройства за тях, софтуер и право на ползване на софтуер, мобилни телефони;
- група V – ДМА и НДМА, за които има ограничен срок на ползване съгласно договорни отношения или законово задължение;
- група VI - стопански инвентар и всички останали амортизируеми активи;
- група VII- специално разработени и собствени програмни продукти, програмни продукти, свързани с финансовата дейности и управлението на човешките ресурси.

Срокът на използване на различните групи дълготрайните активи е както следва:

- група I – 50 години
- група II – 10 години
- група III – 8 години
- група IV – 4 години
- група V – срок на ползване съгласно договорните отношения или законово задължение;
- група VI – 10 години;
- група VII- 15 години.

Капитализираните разходи за основен ремонт и реконструкция се амортизират със срока на категорията, в която попада актива.

В АЯР се прилага линейният метод на амортизация за всички групи амортизируеми активи. Амортизациите се начисляват ежемесечно, като в използвания счетоводен програмен продукт съществува модул “Амортизации“ чрез който се извършва автоматизирано начисляване, контрол и осчетоводяване. Начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е въведен в употреба. Начисляването на амортизацията се преустановява от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е изведен от употреба, независимо от причините за това (за идентифицираните като трайно неупотребявани активи - от съответния месец, в който актива е идентифициран като трайно неизползван.) За идентифицираните като трайно неупотребявани активи, подновяването на начисляването на амортизациите започва от месеца, когато отново започват да се ползват в дейността на АЯР като амортизируем актив.

Разходът за амортизации се начислява в отчетната група (стопанска област), където е позициониран активът към датата на стартиране начисляването на амортизациите.

Съгласно т.3.61 от Счетоводната политика на АЯР, при извършване на преглед за обезценка на ДМА и НДМА, комисията, назначена със Заповед на Председателя на АЯР, извършва и преглед на срока на годност, остатъчната стойност и на метода на амортизация на амортизируемите активи. При нужда от корекции или при идентифициране на активи като трайно неупотребявани,

комисията уведомява председателя за вземане на решение. Прегледът е извършен към 31.12.2023 г. от комисията, извършила преглед за обезценка. Комисията не е установила неправилно зададени параметри, които биха оказали влияние върху правилното начисляване на амортизации. При прегледа е установено, че в Агенцията има трайно неупотребявани активи (неупотребявани за период над 12 месеца), а именно мобилна лаборатория с инв. № 2682. Тя е идентифицирана като трайно неупотребяван актив към 31.12.2017 г. и в тази връзка, на основание т.3.51 от Счетоводната политика на Агенцията за ядрено регулиране №QMS-FA-P-02, е преустановено начисляването на амортизация на идентифицираните като трайно неупотребявани активи, считано от 01.01.2018 г.

Към 31.12.2023 г. отчетната стойност на напълно амортизираните активи е 716 хил.лв., разпределена по групи е както следва:

- група II - 238 хил.лв.;
- група IV -256 хил.лв.;
- група VI -124 хил.лв.;
- група VII- 98 хил.лв.

Начислените амортизации към 31.12.2023 г., са в размер на 2 021 хил. лв., разпределени по счетоводни сметки както следва:

- 2413 «Амортизации на сгради» 214 хил.лв.
- 2414 «Амортизации на машини, съоръжения и оборудване» 576 хил.лв.
- 2415 «Амортизации на транспортни средства» 182 хил.лв.
- 2416 «Амортизации на стопански инвентар» 108 хил.лв.
- 2420 «Амортизации на та нематериални дълготрайни активи» 941 хил.лв.

В края на 2023 г. балансовата стойност на дълготрайните материални активи на АЯР /шифър 0010/ е 3 437 хил.лв. в т.ч.:

- Сгради /шифър 0011/ 2 739 хил. лв.
- компютри и хардуерно оборудване /шифър 0012/ 296 хил. лв.
- други машини и оборудване /шифър 0012/ 141 хил. лв.
- транспортни средства /шифър 0012/ 190 хил. лв.
- стопански инвентар/шифър 0013/ 67 хил. лв.
- ДМА в процес на придобиване/шифър 0014/ 4 хил. лв.

Увеличението на балансовата стойност на ДМА /шифър 0010/ спрямо предходния отчетен период е в размер на 110 хил.лв. и е свързано с придобиване на дълготрайни активи и начисляване на амортизации за 2023 г. През 2023 г. за нуждите на АЯР са закупени и въведени в експлоатация (отчетени в отчета за касовото изпълнение на бюджетните и извънбюджетните сметки и фондове) дълготрайни материални активи в размер на 214 хил. лв. /шифър 0012/ и са начислени амортизации в размер на 145 хил. лв.

През м. декември 2022 г. са платени авансово ДМА в размер на 41 хил. лв., отчетени в счетоводна сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“. През 2023 г. активите са доставени и въведени в употреба, съответно заведени със стойност на придобиване 17 хил.лв. по сч. сметка 2041“Компютри и хардуерно оборудване“ с ордер МО 21/1 и 24 хил.лв. по сч. сметка 2060 „Стопански инвентар с ордери МО 21/2 и МО 21/5.

През м. декември 2023 г., след проведена процедура по ЗОП, е сключен договор за придобиване на 1 брой микробус за нуждите на специализираната администрация на АЯР. Съгласно условията на договор срещу предоставена

банкова гаранция от изпълнителя е преведен аванс в размер на 81 хил.лв., отчетен в счетоводна сметка 4020 „Доставчици по аванси от страната“, а на касова основа в параграф 52-04 „Придобиване на транспортни средства“.

През 2023 г. са поети ангажименти за придобиване на ДМА, в т.ч. и платен аванс в размер на 295 хил.лв. Към 31.12.2023 г. няма налични ангажименти за придобиване на ДМА.

В края на 2023 г. балансовата стойност на нематериалните дълготрайни активи на АЯР /шифър 0020/ е 1 145 хил.лв. Намалението на балансовата стойност на НМДА спрямо предходния отчетен период е 44 хил.лв. и е свързано с придобиване на НМДА през периода и начисляване на амортизации за 2023 г. За 2023 г. са начислени амортизации на НМДА в размер на 149 хил.лв. и е разработена и въведена в експлоатация през м. декември интегрирана система за управление на знанията на служителите на Агенцията за ядрено регулиране на стойност 105 хил.лв., заведена в счетоводна сметка 2101 /шифър 0020/.

През 2023 г. са поети ангажименти за придобиване на НМДА, в размер на 105 хил.лв. Към 31.12.2023 г. няма налични ангажименти за придобиване на ДМА.

II. СМЕТКИ ЗА МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

През отчетния период, съгласно действащата счетоводна политика на Агенцията, стоково-материалните ценности са завеждани по тяхната доставна цена по счетоводна сметка 3020 “Материали” и са изписани като разход в момента на тяхното потребление по средно-претеглена стойност. Във връзка с констатации на комисията, провела инвентаризация на материалните запаси към 31.12.2023 г., не е извършена преоценка.

Закупеното гориво за служебните автомобили на Агенцията се завежда по доставна цена по сметка 3020 “Материали”, склад “гориво” и се изписва в края на всеки месец на база на изготвени отчети за изразходваното за съответния период гориво по средно-претеглена стойност.

Към 31.12.2023 г. стойността на стоково-материалните ценности на Агенцията е 72 хил.лв. /шифър 0031/. Увеличението спрямо предходната година е 17 хил.лв. През отчетния период са закупени материали за 120 хил.лв. и са изписани материали за 103 хил.лв.

III. СМЕТКИ ЗА РАЗЧЕТИ-ВЗЕМАНИЯ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Към 31.12.2023 г. /шифър 0071/ е в размер на 17 хил.лв., в т.ч. вземанията от лицензианти, съгласно ЗБИЯЕ и Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране по закона за безопасно използване на ядрената енергия /публични държавни вземания / в размер на 31 хил.лв., отчетени по счетоводни сметки от група 430 минус начислените провизии върху вземания по счетоводна сметка 4911 “Провизии за публични държавни и общински вземания“ в размер на 14 хил.лв. Намалението спрямо началната сума на баланса е 1 хил.лв.

Провизии за вземания се начисляват в съответствие с указанията, дадени в т. 36.2 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на МФ.

При начисляването на провизиите по счетоводни сметки 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“ и 4303 „Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби“ се прилага подход за определяне на индивидуална провизия за всяко вземане. Начисляването на провизията се определя в процент от стойността на вземането. Вземанията, които се провизират в АЯР, се класифицират в следните групи:

- вземания, които са просрочени с повече от 6 месеца се класифицират като трудносъбираеми и се провизират с 20 % от стойността;
- вземания, които са просрочени с повече от 12 месеца се класифицират като несъбираеми и се провизират с 50 % от стойността;
- при погиване на длъжника вземането се класифицира като безнадеждно и се провизира на 100 % от стойността.

Отчетната стойност на провизиите на 31.12.2022 г. е 16 хил.лв., а на 31.12.2023 г. е 14 хил.лв. С МО 12/33 от м.декември 2023 г. са начислени провизии върху просрочени вземания в размер на 1 хил. лв. Текущо през 2023 г. са сторнирани провизии в размер на 3 хил.лв. През 2023 г. е извършен преглед на провизираните вземания. Тези, които са преминали от една група в друга са сторнирани чрез кредита на сметка 6721 „Сторнирани (възстановени) провизии за публични държавни и общински вземания» и са начислени в групата, в която са преминали чрез дебита на сметка 6711 „Разходи за провизии за публични държавни и общински вземания“. При отписване на просрочени вземания през годината са сторнирани и начислените им провизии. Всички счетоводните операции, свързани с провизии на вземанията са взети на база изготвен анализ на просрочените вземания.

Разчетните отношения по повод събираните от Агенцията приходи от такси (публични държавни вземания) се осчетоводяват съгласно прилаганата счетоводна политика чрез сметка 4301 „Вземания от данъци и други публични държавни вземания” и сметка 7051 „Приходи от такси в левове”, а на касова основа се отчитат по параграф 25-00 „Държавни такси”.

Разчетните отношения по повод събираните от Агенцията приходи от лихви се осчетоводяват съгласно прилаганата счетоводна политика чрез сметка 4303 „Разчети за лихви върху вземания от данъци и други публични държавни вземания” и сметка 7271 „Приходи от лихву върху просрочени публични държавни вземания „ и 7270 „Приходи от лихви за просрочени вземания от бюджетни организации“, а на касова основа се отчитат по параграф 28-00 „Глоби, санкции и наказателни лихви”.

Към 31.12.2023 г. предоставените аванси на доставчици са в размер на 277 хил.лв. /шифър 0073/. Намалението спрямо предходния отчетен период е 44 хил.лв. В отчетената сума са включени направените плащания съгласно условията на сключени договори срещу бъдещи доставки и услуги, платени абонаменти за периодични издания и застраховки, отнасящи се за 2024 г.

Предоставените аванси към доставчици към 31.12.2022 г. са отнесени на разход текущо през 2023 г. според характера им.

Към 31.12.2023 г. текущите задължения към доставчици са в размер на 31 хил.лв. /шифър 0522/ и представляват разходи, фактурирани в м.12.2023 г., платени в м.01.2024 г. в размер на 10 хил.лв. (салдо на счетоводна сметка 4010) и начислени разходи, фактурирани през 2024 г., но отнасящи се за 2023 г. в размер на 21 хил.лв., отчетени в сметка 4971 „Коректив за задължения към доставчици-местни лица”.

Към 31.12.2023 г. получените авансово контролни такси по сметка 4120 са в размер на 6 хил. лв. /шифър 0523/. Намалението спрямо предходния отчетен период е 1 хил.лв. Начислените към 31.12.2022 г. аванси по сметка 4120, отнасящи се за 2023 г., са начислени като приход през м. януари 2023 г. с МО 12/4 от м.01.2023 г.,

Към 31.12.2023 г. агенцията има други краткосрочни задължения /шифър 0529/ в размер на 34 хил.лв., представляващи начислени разходи, фактурирани през 2024 г., но отнасящи се за 2023 г.(сметка 4970 „Коректив за задължения към бюджетни организации”) и начислени суми по счетоводна сметка 4831 „Временни

депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“ и 4832 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от чужди лица“. Увеличението спрямо предходния отчетен период е 25 хил.лв. и е свързано с внесени гаранции за изпълнение на договори.

Към 31.12.2023 г. са начислени разходи за провизии на персонала (МО 12/36 от м.12.2023 г.) по реда на НСС 19, като са спазени изискванията на ДДС 20 от 2004 г., като при начисляването им са взети предвид очаквания брой дни на натрупващите се отпуски и броя на лицата, които ще ги ползват през 2024 г. За база при начисляването им е взето предвид равнището на заплатата за м. декември 2023 г., тъй като в бюджета за 2024 г. не е предвидено увеличение на заплатите на служителите на АЯР през 2024 г., базата не е коригирана. В провизиите са включени освен очакваните разходи за отпуските и дължимите върху тях вноски за осигуровки за сметка на работодателя /вноски за ДОО, ДЗПО и ЗО/ на база размерите и съотношенията съгласно Закона за бюджета на ДОО за 2024 г. При анализа на неизползваните от персонала отпуски е взета предвид и предвидената в закона погасителна давност, т.е. за неизползваните отпуски за 2021 г. правото за ползване е погасено към 31.12.2023 г. Като провизии на персонала е начислен и размерът на допълнителните възнаграждения за постигнати резултати на служителите на АЯР, отнасящи се за периода 01.10.2023-31.12.2023 г., но изплатени през м.01.2024 г., както и дължимите към тях осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Размерът на начислените разходи за провизии за персонала за 2023 г. в сметка 4230 и сметка 6047 е 368 хил. лв. /шифър 0531/. В началото на 2023 г. е сторнирана “черно сторно” сумата на начислените към 31.12.2022 г. неизползвани отпуски на персонала чрез сметка 6048 “сторнирани разходи за провизии на персонала”(МО 12/5 от м.01.2023 г.).

IV. СМЕТКИ ЗА ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

При осчетоводяването на разходите и приходите за периода в Агенцията е прилаган принципа на текущото начисляване т.е. начислени са приходите и разходите, отнасящи се за 2023 г. Всички разходи и приходи се отчитат по икономически тип по съответните сметки от раздел 6 и 7 от Сметкоплана на бюджетните организации и по параграфи и подпараграфи на ЕБК за 2023 г.

В случаите на възстановяване на разходи през 2023 г. (включително и от минали години), сумите са отразявани в намаление на съответния разходен подпараграф от ЕБК и в кредита на съответната разходна сметка от гр.60, по който първоначално са били отчетени разходите.

В начислените разходи през 2023 г. на АЯР /сметки от Раздел 6/ са включени както следва - разходи за материали, за външни услуги, за амортизации, за заплати на персонала на АЯР, за социални осигуровки, за членски внос в международни организации, за краткосрочни и дългосрочни командировки в чужбина, за командировки в страната, разходи свързани с проучвания, изследвания, експертизи във връзка с упражняването на контрола по безопасно използване на атомната енергия и контрола на източниците на радиационно замърсяване и опазването на околната среда, разходи, свързани с информационната сигурност, разходи за текущ ремонт, за застраховки и други.

В разходите за заплати на персонала са отчетени и изплатените суми с характер на възнаграждение за СБКО на персонала по трудови възнаграждения и изплатените суми за представително облекло на персонала по служебни правоотношения на основание чл.27 и чл.28 от Наредбата за служебното положение

на държавните служители и във връзка с чл.40, ал.1 от Закона за държавния служител.

В съответствие с т.19.3.7 от ДДС 20/2004 г. и във връзка с указания от Министерство на финансите ДДС 07/29.09.2011 г., закупените абонаментни карти за пътуване през 2023 г., са отчетени на начислена основа като разходи за персонала в натура по сметка 6049 "разходи за възнаграждения на персонал в натура", а на касова основа по §§ 10-20 "Разходи за външни услуги".

За 2023 г. са начислени разходи в размер на 21 хил.лв., отчетени в сметка 4971 "Коректив за задължения към доставчици-местни лица" и 4970 "Коректив за задължения към бюджетни организации" и съответната разходна сметка от гр.60. Същите са фактурирани през 2024 г., но се отнасят за м.12.2023 г.

Агенцията е администратор на държавни такси /публични държавни вземания/ по издадени лицензии и разрешения за извършване на дейности съгласно ЗБИЯЕ. За периода 01.01.2023-31.12.2023 г. начислените приходи от тези такси по сметка 7051 "Приходи от такси в лева" са в размер на 10 613 хил.лв. За периода са начислени лихви за невнесени в срок такси по сметки 7271 "Приходи от лихви върху просрочени публични вземания" и 7270 „Приходи от лихви за просрочени вземания от бюджетни организации“ в размер на 9 хил.лв.

През 2023 г. са постъпили приходи от изпълнение на проекти в размер на 2 хил.лв., които са отчетени като други приходи по счетоводна сметка 7199 „Други приходи“, а на касова основа в §§ 36-19 .

През отчетния период са получени 117 хил.лв. от Международната агенция за атомна енергия за разработване на интегрирана система за управление на знанията на служителите на Агенцията, отчетени според характера по счетоводна сметка 7486 „Получени капиталови помощи и дарения от други международни организации“.

На 31.12.2023 г. за служебно прехвърлената от БНБ наличност по сметката в лева на Агенцията към централния бюджет в размер на 4 693 хил.лв. е взета счетоводна операция със сметка 7511 "Касови трансфери от/за централния бюджет". Същата сметка е използвана за прехвърляне на салдото по сметка 7599 „Разпределени суми на трансфери за поети осигурителни вноски и данъци“, съгласно т.59 на ДДС 01/23.06.2003 г., в размер на 1 496 хил.лв.

През 2023 г. е прехвърлен чрез счетоводна сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи „БЮДЖЕТ“ и „Други сметки и дейности“ платен аванс през 2022 г. за изготвяне на инвестиционен проект на технически съоръжения в обект, свързан с дейност „Отбранително-мобилизационна подготовка“, отчитан в група „ДСД“.

V. ЗАДБАЛАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Задбалансовите активи и пасиви в аналитичност са по следните позиции:

През 2022 г. от Държавна агенция Електронно управление на АЯР е предоставен за съхранение и отговорно пазене комутатор на стойност 7 хил.лв. За нуждите на отчетността, чуждият актив е заведен задбалансово по счетоводна сметка 9110 « Чужди дълготрайни активи» .

Салдото по задбалансова сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи-наличности“ в размер на 639 хил.лв. представлява наличните ангажименти към 31.12.2023 г. по договори за стационарни и мобилни телефони, за поддръжка на софтуер, за доставка на гориво, за пощенски услуги, , за възложена външна експертна помощ и др. Начислени са приблизителна оценка на ангажиментите, на които стойността не може да се определи еднозначно.

Задбалансовите счетоводни записвания за бюджетните показатели "поети ангажименти" и "нови задължения за разходи" през 2023 г. е извършвана съгласно действащата счетоводна политика и разпоредбите на ДДС 14/2013 г., ДДС 04/2010 г. и ДДС 08/2018 г. За корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи се използва сметка счетоводна сметка 9808 „Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи“, а за анулиране на поети ангажименти- сметка 9809 „ Анулиране (канцелиране) на поети ангажименти за разходи.

При отчитане на новите задължения за разходи се отразяват и съответните суми от ангажимента, които се реализират като авансово плащане. При предоставени служебни аванси на основание издадена заповед за командировка или за други цели на подотчетни лица, отчитането на поетите ангажименти и на нови задължения за разходи се извършва при отчитането на аванса.

Текущо през годината, съгласно условията на договора, са осчетоводени банкови гаранции за обезпечаване на авансово плащане в размер на 108 хил.лв. по счетоводна сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства“.

Във връзка с заведено дело за причинени имуществени щети от страна на държавата в лицето на Агенцията за ядрено регулиране по счетоводна сметка 9299 „Други кредитори по условни задължения“ като условен пасив е начислена претенцията на ищеца в размер на 14 млн.лв. Към момента делото е върнато за ново разглеждане от Административен съд София-град и все още няма решение. Според експертите в АЯР, претенцията е неоснователна.

Съгласно утвърдената счетоводна политика на АЯР, влезли в употреба активи под определения стойностен праг на същественост, но със стойност над 500 лв. без ДДС (включително) се завеждат задбалансово по сметка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход“, като за тях се води аналитична отчетност, аналогично на балансово признатите ДМА. Към края на отчетния период стойността на тези активи е 163 хил.лв.

Към 31.12.2023 г. в Агенцията за ядрено регулиране са отчетени просрочени вземания в размер на 31 хил.лв., отнесени по сметки за просрочени вземания /подгрупа 991/ както следва:

9911	-	30 хил. лв.
9919	-	1 хил. лв.

Намалението на просрочените задължения спрямо предходния отчетен период е с 3 хил.лв.

Просрочените вземания по сметка 9911 представляват невнесени дължими годишни лицензионни такси за осъществяване на контрол по реда на чл.30, ал.2, т.2 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия и чл. 3 и чл.6 от Тарифата за таксите, събирани от Агенцията за ядрено регулиране и невнесени суми по влезли в сила наказателни постановления.

Просрочените вземания по сметка 9919 представляват лихви за невнесени в срок лицензионни такси .

За просрочените вземания е стартирана процедура по реда на Данъчно – осигурителния процесуален кодекс и на действащата в АЯР Инструкция за установяване на публични държавни вземания инд. № QMS-FA-I-06/2

Към 31.12.2023 г. в Агенцията за ядрено регулиране няма просрочени задължения.

ОТЧЕТНА ГРУПА „ДСД“

В отчетната група в счетоводна сметка 2099 „Други дълготрайни активи“ са заведени ДМА, предназначени за специални дейности по отбраната на страната.

Начислените разходи за амортизации към 31.12.2023 г., са в размер на 22 хил. лв., отчетени по счетоводна сметка 2419 «Амортизации на др. дълготрайни материални активи».

В края на 2023 г. балансовата стойност на дълготрайните материални активи на АЯР /шифър 0010/ е 120 хил.лв.

Увеличението на балансовата стойност на ДМА /шифър 0010/ спрямо предходния отчетен период е в размер на 84 хил.лв. и е свързано с прехвърлен чрез счетоводна сметка 7602 „Прехвърлени активи и пасиви между отчетни групи „БЮДЖЕТ“ и „Други сметки и дейности“ платен аванс през 2022 г. за изготвяне на инвестиционен проект на технически съоръжения в обект, свързан със специални дейности по отбрана, отчитан в група „ДСД“, осчетоводен след приключване на договора по счетоводна сметка 2079 „Други ДМА в процес на придобиване“.

Гл.счетоводител :

/Светломира Харизанова/